ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1, 10)

Περίοδος Δ΄- Ἔτος ΙΗ΄ Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 785	Κυριακὴ τῶν Πατέρων τῆς Α΄ Οἰκ. Συνόδου 27 Μαΐου 2001	Συντάκτης † ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Στὴν πίστι τῶν ἁγίων πατέρων

ΤΗΝ περασμένη Πέμπτη, ἀγαπητοί μου Χριστιανοί, ἦτανε ἡ ἑορτὴ τῆς Ἀναλήψεως. Σήμερα ἔχουμε ἄλλη μεγάλη ἑορτή. Εἶνε τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Τί εἶνε αὐτοὶ οἱ πατέρες; Τί χρεωστοῦμε ἐμεῖς στοὺς πατέρας, ἂν εἴμεθα παιδιά τους;

Ἂς σταματήσουμε στὴ λέξι «πατήρ».

* * *

«Πατήρ». Εἶνε ἡ λέξι ποὺ ταιριάζει στὸ Θεό. Ἐκεῖνος εἶνε πατέρας. Κ' ἐκεῖνος ἀξιώνει καὶ τὸν ἄνθρωπο νὰ γίνῃ πατέρας. Μεγάλο πρᾶγμα ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνεται συνδημιουργὸς μὲ τὸ Θεό, τρόπον τινὰ ἕνας μικρὸς θεὸς πάνω στὴ γῆ.

Ἀλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς φυσικοὺς πατέρας ὑπάρχουν καὶ πατέρες πνευματικοί. Θυμηθῆτε τὸ Μέγα Ἀλέξανδρο, ποὺ ἔλεγε· «Στὸν πατέρα μου ὀφείλω τὸ ζῆν, εἰς δὲ τὸν διδάσκαλό μου (τὸν Ἀριστοτέλη) ὀφείλω τὸ εὖ ζῆν». Τέτοιοι πατέρες εἶνε οἱ διδάσκαλοι, οἱ καθηγηταί, οἱ διανοούμενοι, ὅσοι καλλιεργοῦν τὸ πνεῦμα στὸ λαό μας.

Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες, ποὺ ἑορτάζουμε σήμερα. Αὐτοὶ δὲν εἶχαν παιδιά. Εἶχαν ἀφοσιωθῆ ἐξ ὁλοκλήρου στὴ μεγάλη τους ἀποστολή. Ἦταν ἀφιερωμένοι στὸ Θεό. Μὲ τὴ φωτεινὴ διδασκαλία τους ἔθρεψαν τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων, μὲ τοὺς κόπους καὶ τοὺς μόχθους των ἐκαλλιέργησαν τὸ λαό, καὶ μὲ τὰ αἵματα καὶ τὶς θυσίες τους γιγάντωσαν τὸ δέντρο τῆς χριστιανοσύνης. Αὐτοὶ εἶνε οἱ μεγάλοι πατέρες, *«πατέρες οὐρανόφρονες»*.

Ποιό εἶνε τὸ ἔργο τῶν ἁγίων πατέρων; Ἀφήνουμε ὅλα τὰ ἄλλα. Ἀπὸ τὰ ἔργα τους ὑπάρχει ἕνα ποὺ μένει ἀθάνατο. Τὸ ἀκοῦνε καὶ θὰ τὸ ἀκοῦνε ἐπὶ αἰῶνες γενεὲς γενεῶν. Εἶνε τὸ Σύμβολο τῆς πίστεως, τὸ *«Πιστεύω...»*.

Ἑορτάζουμε τοὺς πατέρας. Καὶ ἔργο τῶν πατέρων εἶνε τὸ *«Πιστεύω...»*. Δὲν βρίσκεται ἄλλο τέτοιο ἔργο. Μὴ μοῦ μιλᾶτε γιὰ Πλάτωνα, γιὰ Ἀριστοτέλη, γιὰ ἀνθρώπινα κατασκευάσματα. Πάρτε αὐτὸ τὸ *«Πιστεύω...»* καὶ ζυγίστε το. Τί σοφία ἔχει μέσα! Εἶνε μεγαλούργημα, μνημεῖο ἀθάνατο γραμμένο στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο ἐφώτισε τοὺς ἁγίους πατέρας γιὰ νὰ τὸ συντάξουν.

Ποιά ἦτο ἡ ἀφορμὴ νὰ συνταχθῇ; Πῶς ἔγινε τὸ *«Πιστεύω...»*; Ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη ἀπὸ κάποιον ποὺ ὠνομάζετο Ἄρειος.

Ὁ Ἄρειος δὲν ἦταν τυχαῖο πρόσωπο. Ἦταν μορφωμένος, ἤξερε φιλοσοφία. Ἀλλὰ τί ἔπαθε; Ὑπερηφανεύθηκε. Νόμισε, ὅτι μὲ τὸ μικρό του μυαλὸ θὰ λύσῃ τὰ μυστήρια τῆς Θεότητος. Καὶ ἔπεσε ἔξω. Τί ἐδίδαξε; Αὐτὸ ποὺ διδάσκουν καὶ οἱ χιλιασταί. Εἶπε· Ἀποκαλύπτομαι μπροστὰ στὸ Χριστό· ἀλλ' ὑπῆρξε μιὰ στιγμὴ στὸ ἄπειρο παρελθὸν ποὺ ὁ Χριστὸς δὲν ὑπῆρχε. Ἠρνεῖτο, δηλαδή, στὸ Χριστὸ τὴν ἀϊδιότητα, τὴν αἰωνιότητα, καὶ ἔτσι ἠρνεῖτο τὴν θεότητα, τὸ θεμέλιο τῆς χριστιανοσύνης. Διότι θεμέλιο τῆς χριστιανοσύνης εἶνε, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε Θεός.

Ταλαίπωρε Ἄρειε! Δὲν ἄνοιγες τὸν Ἰωάννη; Ἀμέσως θὰ τὸν ἄκουγες νὰ λέῃ· Χριστέ, εἶσαι ὁ Θεός· *«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος»* (Ἰωάν. 1,1). Δὲν ἄνοιγες τὸν Παῦλο; Θὰ τὸν ἄκουγες νὰ λέῃ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε *«ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας»* (Ῥωμ. 9,5), *«ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων»* (Α΄ Τιμ. 6,15); Δὲν ἄνοιγες τὴν Ἀποκάλυψι, νὰ δῇς ἐκεῖ, ὅτι ὁ Κύριος εἶνε αὐτὸς ποὺ κρατάει στὴ φούχτα του τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, καὶ ὅτι αὐτὸς εἶνε *«τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος»* (Ἀπ. 1,16· 2,1· 3,1· 21,6);

Μὰ γιατί νὰ πᾶμε σ' αὐτούς; Δὲ' ρωτοῦσες,

Ἄρειε, τὸν ἴδιο τὸ Χριστό, ποὖ κάθησε στὸ σκαμνὶ κατηγορούμενος; Ὁ Καϊάφας τοῦ ἀπηύθυνε τὸ ἐρώτημα· «Ἐσὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;». *«Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα»*. Τὸν ἐρωτᾷ γιὰ δευτέρα φορά. Καὶ τότε ὁ Χριστὸς μπροστὰ σὲ ὅλους λέει· Ναί, ἐγὼ εἶμαι· καὶ *«ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ»* (Ματθ. 26,62-64). Ὁ ἴδιος λοιπὸν ὁ Χριστὸς τὸ εἶπε. Καὶ ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς ἄκουσε αὐτὴ τὴ «βλασφημία», ὅπως τὴ νόμιζε, ὅτι ὁ Χριστὸς ἔλεγε τὸν ἑαυτό του Θεό, διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του, καὶ ὅλοι τους εἶπαν· *«Ἔνοχος θανάτου ἐστί»* (ἐ.ἀ. 65-66). Ἑπομένως αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὡμολόγησε τὴν καλὴ ὁμολογία, ὅτι εἶνε Θεός.

Ἔπεσε λοιπὸν ἔξω ὁ Ἄρειος. Καὶ γι' αὐτὸ ταράχθηκε τότε ἡ οἰκουμένη. Εἶχε ἀποκτήσει μαθητάς· μοναχούς, ἱερεῖς, ἐπισκόπους. Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἶδε τὴν ταραχὴ καὶ συνεκάλεσε τὴν Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδο στὴ Νίκαια τῆς Βιθυνίας, στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἐκεῖ συγκεντρώθηκαν οἱ πατέρες.

Νά καὶ ἔρχονται! Τοὺς βλέπετε; Ἀπὸ τὴν Κύπρο ἔρχεται ὁ ἅγιος Σπυρίδων, ἀπὸ τὴ Λυκία ὁ ἅγιος Νικόλαος... Νά οἱ μεγάλοι πατέρες! Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε ἀσκηταί, ποὺ ζοῦσαν στὴν ἔρημο μέσα σὲ σπηλιές· ἦταν ὁμολογηταὶ τῆς πίστεως, ποὺ οἱ ἀντίθεοι τοὺς εἶχαν βγάλει τὰ μάτια μὲ πιρούνια. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους, τὸ ἀστέρι τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Διότι δὲν ἔχει μόνο ὁ οὐρανὸς ἀστέρια, ἔχει καὶ ἡ Ἐκκλησία τὰ ἀστέρια της. Δὲν ἀκούσατε τὸν ὕμνο, *«...ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώματος»*; 318 ἀστέρια ἦσαν οἱ πατέρες τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἐκεῖ νά κι ὁ Ἄρειος. Μαῦρος σὰν τὸ κοράκι, σκοτεινὸς σὰν τὸν διάβολο, μὲ τὴ φιλοσοφία του, μὲ τὰ βιβλία του, νὰ ζητάῃ νὰ διαλύσῃ τὸν χριστιανισμό. Τὸν κάλεσαν οἱ πατέρες, παλέψανε, ἄνοιξαν πόλεμο μεγάλο. Μία μέρα, δύο μέρες, τρεῖς μέρες... Ἕνα μῆνα βάσταξε ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Προσπαθήσανε μὲ τὸ καλό, μὲ ἐπιχειρήματα, μὲ θαύματα – γιατὶ καὶ θαῦμα ἔκανε ὁ ἅγιος Σπυρίδων. Τοῦ ἔδειξαν τὴν ἁγία Τριάδα, τὸ ὁμοούσιον τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα. Τίποτε αὐτός! Οὐ μὲ πείσεις, κἂν με πείσῃς.

Αὐτοὶ λοιπὸν συνέταξαν τὸ *«Πιστεύω...»*. Τό 'γραψε μὲ τὸ χεράκι του ὁ Μέγας Ἀθανάσιος· *«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν...»*. Τί μεγάλα λόγια! Δὲν ὑπάρχει ζυγαριὰ νὰ τὰ ζυγίσῃς.

* * *

Τελειώνω, ἀδελφοί μου. Τὸ *«Πιστεύω...»* αὐτὸ ἤρθε ὁ διάβολος στὴ γενεά μας τὴν κατηραμένη, πῆρε γομμολάστιχα καὶ σβήνει ἕνα - ἕνα τὰ ἄρθρα του. Ὁ ἕνας λέει· Μὰ ὑπάρχει ἁγία Τριάδα; Ὁ ἄλλος· Μὰ ὑπάρχει Θεός; Ὁ ἄλλος· Μὰ εἶνε ὁ Χριστὸς πραγματικὸς Θεός; Ὁ ἄλλος· Μὰ ποῦ λέει, ὅτι ἡ Παναγία εἶνε ἀειπάρθενος; εἶνε ἀληθινὰ αὐτά;... Σιγὰ - σιγὰ κόβουνε, γκρεμίζουνε. Ζήτημα εἶνε σήμερα ἂν μέσα στοὺς χίλιους ἕνας ὑπογράφῃ καὶ νὰ λέῃ· Πιστεύω κ' ἐγὼ ὅπως ὁ ἅγιος Σπυρίδων, ὅπως ὁ ἅγιος Νικόλαος, ὅπως ἡ γιαγιά μου. Αὐτὸ τὸ Πιστεύω ἔχει σβήσει. Καὶ τώρα τί πιστεύουμε;

Ἐγώ, λέει ὁ ἕνας, πιστεύω στὸ χρῆμα, δηλαδὴ στὸ μαμωνᾶ. Ἐγώ, λέει ὁ ἄλλος, πιστεύω στὴ γυναῖκα· ὄχι στὴν καλὴ γυναῖκα, ἀλλὰ στὴν κακὴ καὶ διαβολεμένη γυναῖκα, στὴν αἰσχρὰ παλλακίδα. Ἐγώ, λέει ὁ ἄλλος, πιστεύω στὸ γλέντι, στὴ διασκέδασι. Ἐγώ, λέει ὁ ἄλλος, πιστεύω στὸν τουρισμό. Ὁ ἄλλος παρακάτω πιστεύει στὴν ἐπιστήμη. Τί νὰ σοῦ κάνουν ὅμως ἡ ἐπιστήμη καὶ τὰ πλούτη, ἀγαπητέ μου, ὅταν εἶσαι μπροστὰ στὸν πόνο, μπροστὰ στὸ θάνατο, ὅταν μέσα στὸ σπίτι σου ἔχῃς φέρετρο, ὅταν κλαῖς σ' ἕνα τάφο; Ἁπλῶς μπορεῖς μ' αὐτὰ ν' ἀγοράσῃς ἕνα μαντήλι γιὰ τὰ δάκρυά σου. Νά τί διαφέρεις ἀπὸ τὸν ἄλλο. Ὁ μὲν φτωχός, ὅταν κλαίῃ, δὲν ἔχει μαντήλι νὰ σκουπιστῇ καὶ τὰ δάκρυά του πέφτουν στὸ χορτάρι. Ἐνῷ ὁ πλούσιος ἔχει ντουζίνες μεταξωτὰ μαντήλια νὰ σκουπίζῃ τὰ δάκρυά του. Ἀλλὰ τὰ δάκρυα, εἴτε πέφτουν κάτω στὸ χορτάρι τῆς γῆς εἴτε πέφτουν στὰ μεταξωτὰ μαντήλια, δάκρυα εἶνε ποὺ ἔχουν τὸν ἴδιο πόνο...

Ὑπάρχουν, ἀγαπητοί μου, χιλιάδες «πιστεύω» σήμερα στὸν κόσμο· «πιστεύω» ἁμαρτωλά, σατανικά. Ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ «πιστεύω», διαλέξτε τὸ *«Πιστεύω...»* τῶν πατέρων. Κρατῆστε το σφιχτά, ἡρωϊκά. Καὶ ἂν μέσα στὸ σπίτι σου καὶ στὴν κοινωνία δὲν πιστεύῃ κανένας, κι ἂν ἔρθουν χρόνια ποὺ μείνῃ μόνος, ἐσὺ παιδί μου κράτησε τὸ *«Πιστεύω...»* τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ μὲ τὸ *«Πιστεύω...»* στὰ χείλη νὰ σφραγίσῃς τὴ ζωή σου. Τὰ τελευταῖα λόγια μας πάνω στὴ γῆ ἂς εἶνε αὐτά· *«Πιστεύω, Κύριε»* (Ἰωάν. 9,38) καὶ *«Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου»* (Λουκ. 23,42). Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ἀμήν.

† ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία. Πρώτη ἐκφώνησις Ι. ναοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Παγκρατίου - Ἀθηνῶν 21-5-1961. Καταγραφὴ καὶ σύντμησις 27-5-2001.